

**Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid**

**Directie Uitvoeringstaken
Arbeidsvoorwaardenwetgevi
ng**

AFSPRAKEN OVER KINDEROPVANG IN CAO's

Een onderzoek naar de stand van zaken medio 2004

november 2004

M. Schaeps
A. van den Aemele

INHOUDSOPGAVE	BLZ.
SAMENVATTING	I
1 INLEIDING	1
2 ONDERZOEK	2
3 ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4 ONDERZOEKSRESULTATEN	5
4.1 Kinderopvangregelingen in de 123 grotere CAO's	5
4.1.1 Toelichting bij een aantal aspecten van de regeling	6
4.2 Kinderopvang in 160 kleinere CAO's	8
4.2.1 Toelichting bij een aantal aspecten van de regeling	9
4.3 Totaalbeeld van de 283 onderzochte CAO's	10
5 AFSLUITEND	12
5.1 Resultaten vertaald naar de totale populatie werknemers onder CAO	12
5.2 Ontwikkelingen in de tijd	12
BIJLAGEN	
1 Steekproefverantwoording	i
2 Tabellen	iii
3 Onderzochte CAO's	v
4 Vragenlijst kinderopvang	xi

SAMENVATTING

Het onderzoek uitgevoerd op basis van de 123 grotere CAO's toont aan dat in 90% van de CAO's afspraken over kinderopvang zijn gemaakt. Deze CAO's zijn van toepassing op 83% van het totaal aantal werknemers dat valt onder deze 123 CAO's.

Uit het onderzoek onder de 160 kleinere CAO's blijkt dat in 44% van de onderzochte CAO's kinderopvangafspraken zijn opgenomen. Deze CAO's zijn van toepassing op ruim 71% van het totaal aantal werknemers dat valt onder deze 160 CAO's.

Voor dit onderzoek zijn in totaal 283 CAO's (123 +160 CAO's) onderzocht. In 182 van deze CAO's (64%) zijn afspraken over kinderopvang aangetroffen. Deze afspraken zijn van toepassing op 83% van de werknemers die vallen onder de onderzochte CAO's.

Het aanvullen van de resultaten van het onderzoek onder de 123 grotere CAO's met de resultaten van het onderzoek onder 160 kleinere CAO's toont aan dat het percentage CAO's met een kinderopvangregeling daalt van 90 naar 64%. Het onderzoek onder de kleinere CAO's heeft echter geen invloed op het aantal werknemers, vallende onder de onderzochte CAO's, dat gebruik kan maken van kinderopvang omdat onder de kleinere CAO's relatief weinig werknemers vallen.

Resultaten van de onderzoeken uit 2002, 2003 en 2004: percentage CAO's met afspraken over kinderopvang uitgesplitst naar de grotere CAO's en de kleinere CAO's¹ en het percentage werknemers dat gebruik kan maken van een kinderopvangregeling.

steekproef	CAO's met een regeling		
	2002	2003	2004
grotere CAO's	85%	89%	90%
kleinere CAO's	40%	-	44%
totaal	58%	-	64%
percentage werknemers	76%	-	83%

In bovenstaande tabel zijn naast de resultaten van het in 2004 uitgevoerde onderzoek, de resultaten van twee eerder gehouden onderzoeken opgenomen. In 2003 is geen onderzoek onder de kleinere CAO's gedaan.

In 69% van de 182 CAO's met daarin centrale of decentrale afspraken over kinderopvang is vastgelegd voor welke leeftijdsgroepen opvang mogelijk is: in 20% van de CAO's is de regeling van toepassing op kinderen van 0-4 jaar, in 45% is de regeling van toepassing op 0-12 jarigen en in 4% op kinderen van 0-8 jaar.

¹ De in deze tabel genoemde percentages hebben alleen betrekking op de in CAO's voorkomende centrale en decentrale afspraken over kinderopvang.

In 11% van de grotere CAO's en in 7% van de kleinere CAO's is expliciet bepaald dat de werkgever, in geval van een twee-ouder gezin, 50% van de werkgeverskosten voor kinderopvang vergoed, ongeacht of de werkgever van de partner bijdraagt in de kosten. In het geval van een een-ouder gezin wordt 100% door de werkgever vergoed.

1 INLEIDING

Voor onderzoek wordt door UAW gebruik gemaakt van een standaard steekproef² bestaande uit de grotere bedrijfstak- en ondernemings-CAO's. Op basis hiervan wordt een, voor de werknemers onder een CAO, representatief beeld geschetst.

Uit het onderzoek uit 2002³ is voor het onderzoek naar in CAO's vastgelegde afspraken over kinderopvang naast de steekproef-CAO's voor het eerst gebruik gemaakt van de overige bij het ministerie aangemelde, kleinere CAO's. Voor de selectie van de in dit aanvullend onderzoek gebruikte CAO's is uit dit bestand een aselecte steekproef getrokken. Hierdoor was het tevens mogelijk om een representatief beeld op CAO-niveau te presenteren.

Uit de resultaten van het in 2002 uitgevoerde onderzoek blijkt dat in 58% van de CAO's afspraken over kinderopvang zijn gemaakt. In de grotere CAO's worden relatief vaker afspraken over kinderopvang aangetroffen: in 85% van de grotere CAO's en 40% van de kleinere CAO's werden afspraken aangetroffen.

Medio 2004 is het onderzoek uit 2002 herhaald. Naast de CAO's uit de standaard steekproef is wederom een selectie uit de overige, kleinere bij het ministerie aangemelde CAO's onderzocht.

---

² Het aantal CAO's en het daaronder vallende aantal werknemers in de standaard steekproef kan jaarlijks variëren.

³ Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Kinderopvangafspraken in CAO's, Een aanvulling op het onderzoek "Arbeid en zorg in CAO's 2000"*, Den Haag maart 2003.

2 ONDERZOEK

De centrale vraagstelling van het onderzoek is in hoeveel CAO's afspraken zijn gemaakt met betrekking tot kinderopvang⁴. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen centrale, decentrale en intentionele afspraken. Indien blijkt dat in de CAO afspraken over kinderopvang zijn opgenomen gaat vervolgens de aandacht uit naar de wijze waarop invulling is gegeven aan onderstaande aspecten:

1. toegankelijkheid voor werknemers
  2. leeftijdscategorie van de kinderen
  3. vorm van de opvang
  4. uitvoering van de regeling
  5. vastgesteld budget
  6. vorm van financiering
  7. bepaling van de ouderbijdrage
  8. regeling voor kostendeling tussen werkgevers
  9. onderdeel van een à la carte regeling
- ad 1. De kinderopvangregeling kan van toepassing zijn op alle werknemers maar het is mogelijk dat slechts een specifieke groep werknemers (vrouwen, fulltimers, alleenstaande ouders) gebruik kan maken van de regeling.
- ad 2. De regeling kan van toepassing zijn op kinderen uit verschillende leeftijdsgroepen: kinderen van 0-4 jaar of van 0-12 jaar. Er worden echter ook afwijkende leeftijdsgrenzen gehanteerd.
- ad 3. In de gemaakte afspraken kan de vorm van kinderopvang die voor vergoeding in aanmerking komt nader zijn gespecificeerd (kinderdagverblijven, gastouderopvang, buiten- of naschoolse opvang).
- ad 4. De regeling voor kinderopvang kan door de werkgever zelf worden uitgevoerd maar de uitvoering kan ook via tussenkomst van een intermediair (fonds, gespecialiseerde stichting) verlopen.
- ad 5. In de CAO kunnen afspraken worden gemaakt over de beschikbare gelden. De voor kinderopvang beschikbare gelden kunnen worden gelimiteerd door een

---

⁴ Leidend voor het onderzoek zijn de afspraken zoals deze in de CAO-tekst worden verwoord. Dit met het oog op het feit dat door CAO-partijen gemaakte afspraken niet altijd in de CAO-tekst worden opgenomen. Hierdoor komt het voor dat wordt vastgesteld dat een CAO geen afspraken over kinderopvang bevat terwijl werknemers wel degelijk gebruik kunnen maken van kinderopvang.

percentage van de loonsom, een vast bedrag dan wel een aantal kindplaatsen te reserveren.

- ad 6. Voor de financiering van de regeling kan sprake zijn van geïndividualiseerde bijdragen dan wel een collectieve financieringsstructuur (financiering via een fondsconstructie).
- ad 7. Voor wat betreft de ouderbijdrage gaat het erom hoe de hoogte van de ouderbijdrage wordt vastgesteld (SZW-tabel, eigen tabel).
- ad 8. Voor wat betreft de financiering kan voorzien zijn in een kostendeling tussen de werkgevers van beide ouders. Aandacht is er specifiek voor de vastgelegde afspraken in het geval de werkgever van een van de partners niet wenst bij te dragen in de regeling.
- ad 9. De kinderopvangregeling kan een onderdeel vormen van een meerkeuze systeem (à la carte systeem) van arbeidsvoorwaarden.

Bij de presentatie van de onderzoeksgegevens in hoofdstuk 4 worden de resultaten voor de 123 grotere en de 160 kleinere CAO's afzonderlijk besproken waarna een totaalbeeld wordt gepresenteerd voor de 283 onderzochte CAO's. De resultaten worden uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse. De nadruk ligt op het aantal CAO's waarin afspraken over kinderopvang zijn gemaakt, de aard van de regeling en voor welke leeftijdscategorie de opvang open staat.

Daarnaast wordt, voor zover van toepassing, ingegaan op bovengenoemde aspecten:

- kinderopvang voor specifieke groepen werknemers,
- de vorm van opvang,
- de uitvoering, budget en financiering van de regeling,
- de ouderbijdrage, regeling voor kostendeling en à la carte mogelijkheden.

Ter afsluiting wordt een beeld geschetst van de kinderopvangmogelijkheden voor de totale populatie werknemers onder een CAO én wordt een overzicht van de ontwikkelingen in de tijd gegeven.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van bovengenoemde aspecten wordt in het uit te voeren onderzoek⁵ een beeld van de in CAO's vastgelegde afspraken over kinderopvang geschetst. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van:

- de standaard gehanteerde steekproef die de 123 grotere CAO's bevat
- een aanvullende steekproef van 160 kleinere CAO's

De gehanteerde standaard steekproef bestaat uit 123 CAO's uit de markt-, de zorg- en de overheidssector. Het betreft alle bedrijfstak-CAO's met 10.000 of meer werknemers en alle ondernemings-CAO's met 3.000 of meer werknemers. Samen zijn deze CAO's van toepassing op circa 5,2 miljoen werknemers, of wel 85 procent van het totaal aantal werknemers onder een CAO⁶.

Op basis van de standaard steekproef wordt dan ook een representatief beeld geschetst voor de Nederlandse werknemers onder een CAO. Daarnaast bestaat de behoefte om ook op CAO-niveau met dit onderzoek een representatief beeld te schetsen.

Voor dit doel wordt uit het totale bestand van de bij het ministerie aangemelde CAO's (excl. de CAO's uit de standaard steekproef) een aanvullende steekproef getrokken. De populatie is hiervoor op basis van werknemersaantallen ingedeeld in strata waarbinnen vervolgens aselect een steekproef wordt getrokken⁷.

Door de resultaten van het onderzoek in de standaard steekproef aan te vullen met de resultaten van het onderzoek onder de kleinere CAO's wordt (op werknemersniveau én op CAO-niveau) een representatief beeld geschetst van het in CAO's voorkomen van afspraken over kinderopvang.

---

⁵ Het onderzoek is gebaseerd op de medio 2004 bij het Ministerie van SZW aangemelde CAO's. Als gevolg van het tijdsverloop tussen het bereiken van een principeakkoord én de aanmelding van de CAO-tekst bij het ministerie is het mogelijk dat voor het onderzoek niet de meest recente CAO-tekst ter beschikking stond. In dergelijk geval wordt uitgegaan van het vorige akkoord en verondersteld dat daarin gemaakte afspraken worden gecontinueerd.

⁶ Voor het aantal werknemers onder een CAO wordt gebruik gemaakt van de door partijen bij aanmelding van de CAO verstrekte representativiteitsgegevens.

⁷ Voor de steekproefverantwoording wordt verwezen naar de bijlagen.

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het medio 2004 uitgevoerde onderzoek naar in CAO's voorkomende afspraken over kinderopvang

In onderstaande paragrafen wordt gerapporteerd over het aantal CAO's met afspraken over kinderopvang (uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse), het aantal werknemers dat gebruik kan maken van opvang en de leeftijdscategorieën waarvoor opvang is geregeld. Daarnaast wordt voor zover van toepassing ingegaan op onderstaande aspecten van de regeling:

- kinderopvang voor specifieke groepen werknemers,
- de vorm van opvang,
- de uitvoering, budget en financiering van de regeling,
- de ouderbijdrage, regeling voor kostendeling en à la carte mogelijkheden.

4.1 Kinderopvangregelingen in de 123 grotere CAO's

In 90% van de 123 grotere CAO's worden afspraken over kinderopvang aangetroffen: in 79% van de CAO's zijn centrale afspraken en in 11% van de CAO's zijn decentrale afspraken opgenomen. Deze afspraken hebben betrekking op 83% van de werknemers die vallen onder de grotere CAO's. Daarnaast zijn in 3% van de grotere CAO's intentionele afspraken aangetroffen. Indien in een CAO sprake is van een decentrale afspraak impliceert dit dat de praktische invulling van een in de CAO vastgelegde principeafpraak wordt overgelaten aan de afzonderlijke ondernemingen. In het geval van intentionele afspraken spreken partijen af dat onderzoek zal worden verricht naar de mogelijkheden en wenselijkheid van kinderopvang.

Tabel 1 Percentage grotere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar economische sector⁸.

economische sector	centraal	decentraal	totaal	intentioneel		totaal
				ja	nee	
landbouw (n=5)	40		40	40	20	100%
industrie (n=23)	87	9	96		4	100%
bouw (n=6)	100		100			100%
handel en horeca (n=26)	92	8	100			100%
transport en communicatie (n=17)	71	6	77		24	100%
zakelijke dienstverlening (n=19)	79	5	84		16	100%
overige dienstverlening (n=27)	67	30	97	4		100%
totaal (n=123)	79%	11%	90%	3%	7%	100%

⁸ Een overeenkomstige tabel met absolute aantallen is in de bijlagen opgenomen (tabel 4.1).

In bovenstaande tabel is aangegeven in hoeveel procent van de CAO's afspraken (centraal, decentraal, intentioneel) met betrekking tot kinderopvang zijn aangetroffen, uitgesplitst naar economische sector.

In de landbouwsector worden relatief veel CAO's met daarin intentionele afspraken over kinderopvang aangetroffen. In de sector overige dienstverlening worden relatief veel CAO's met decentrale afspraken aangetroffen.

4.1.1 Toelichting bij een aantal aspecten van de regeling⁹

In 72% van de CAO's met afspraken over kinderopvang wordt aangegeven op welke leeftijdsgroep de regeling voor kinderopvang van toepassing is: in 18% van de CAO's is de regeling van toepassing op kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar, in 50% van de CAO's is de regeling van toepassing op 0-12 jarigen en in 4% van de CAO's is de regeling van toepassing op kinderen van 0-8 jaar.

Voor de overige CAO's (28%) zijn geen gegevens beschikbaar over de in de regeling voor kinderopvang gehanteerde leeftijdscategorieën¹⁰. In deze gevallen worden afspraken tussen werkgever en werknemer gemaakt of wordt in samenspraak met de uitvoerende instantie, bijvoorbeeld Kintent te Utrecht, een concrete invulling gegeven aan de regeling.

In 60% van de CAO's staat de opvang van kinderen in principe open voor alle werknemers: in 42% van de CAO's is de regeling voor iedereen toegankelijk en in 18% van de CAO's is de kanttekening opgenomen dat, in geval van een twee-ouder gezin, alleen die werknemers gebruik kunnen maken van de regeling waarvan ook de partner werkt.

In één geval wordt de opvang van kinderen expliciet voorbehouden aan vrouwelijke werknemers. Wel wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is de opvang van kinderen toegankelijk te maken voor alle werknemers. In de overige CAO's is dit aspect niet uitgewerkt.

In ruim de helft van de CAO's (53%) wordt expliciet de vorm van opvang vermeld: kinderdagverblijf, gastouder en/of buitenschoolse opvang. In 5% van de CAO's wordt verwezen naar enkel en alleen opvang in kinderdagverblijven. In een aantal CAO's worden naast het kinderdagverblijf, het gastouderschap (15%) dan wel de buitenschoolse opvang (14%) als mogelijke vorm van opvang genoemd. In 19% van de CAO's wordt verwezen naar opvang in zowel het kinderdagverblijf, bij gastouders als in de buitenschoolse opvang.

In 53% van de CAO's zijn afspraken over de uitvoering van de regeling voor kinderopvang vastgelegd. In 4% van de CAO's wordt het regelen van kinderopvang overgelaten aan de werknemer. In het geval dat de werknemer er niet in slaagt, is de werkgever bereid een bemiddelende rol te spelen. Daarnaast kan de uitvoering van de regeling worden opgedragen aan een intermediair of stichting (49%).

⁹ In de paragrafen 4.1.1 en 4.2.1 worden alle percentages berekend door het aantal CAO's met betreffende afspraken te relateren aan de groep CAO's met daarin afspraken over kinderopvang: 111 CAO's voor de steekproef van grotere CAO's en 71 CAO's voor de steekproef van kleinere CAO's.

¹⁰ In die gevallen waarin geen leeftijdscategorieën in de CAO worden genoemd, wordt de regeling in samenspraak met de uitvoerende instanties nader uitgewerkt.

In CAO's kunnen afspraken worden gemaakt om de kosten voor kinderopvang te limiteren. In die gevallen wordt een voor kinderopvang beschikbaar budget vastgelegd. In 50% van de CAO's zijn dergelijke afspraken aangetroffen. Dit kan in de vorm van een geldbedrag zijn (10%) dat de werkgever ter beschikking stelt, een percentage van de loonsom (39%) dat wordt gereserveerd óf een specifiek aantal kindplaatsen (1%) dat door de werkgever wordt ingekocht. In de sectoren die werken met een budget heeft het overschrijden veelal tot gevolg dat de werkgever of uitvoerende instantie een wachtlijst instelt voor nieuwe aanvragen.

In de overige CAO's (50%) waarin een budget voor kinderopvang niet expliciet is vastgelegd kan de werknemer een bijdrage in de kosten van kinderopvang van de werkgever krijgen (14%) of worden gelden voor kinderopvang bij een fonds of in beheer bij een stichting ondergebracht (6%). In de overige CAO's (30%) is over de financiering niets vastgelegd.

In 42% van de CAO's zijn afspraken over de ouderbijdrage opgenomen. Voor de vaststelling van de hoogte van de ouderbijdrage wordt verwezen naar een aantal tabellen¹¹: SZW (1%), VNG (2%), SUK (6%) en VWS (27%). In de overige CAO's wordt verwezen naar fondsreglementen (4%) en ondernemings specifieke tabellen (2%).

In een aantal CAO's (6%) is het mogelijk om voor de ouderbijdrage binnen het à la carte systeem van arbeidsvoorwaarden te sparen.

In 29% van de CAO's zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot de werkgevers-bijdrage. In 11% van de CAO's is bepaald dat de werkgever 100% van de kosten¹² vergoed in het geval van een een-ouder gezin en 50% indien beide partners werken. In 2% van de CAO's wordt ook in het geval van een twee-ouder gezin 100% in de kosten bijgedragen indien de werknemers alleenverdiener is, de werkgever van de partner niet bijdraagt in de kosten van kinderopvang óf de partner niet in staat is voor de kinderen te zorgen. In 2% van de CAO's is bepaald dat de werkgever en werknemer de kosten voor kinderopvang zullen delen. In een verdere 2% wordt een maximaal te vergoeden bedrag genoemd dan wel een afwijkend vergoedingspercentage gehanteerd. In de overige 12% is dit aspect van kostendeling niet verder uitgewerkt.

In 7% van de CAO's wordt al verwezen naar eventuele gevolgen van de nieuwe Wet kinderopvang voor de bestaande regeling. Aangegeven wordt dat de regeling bij het van kracht worden van de nieuwe wet in overeenstemming met de nieuwe wetgeving wordt aangepast.

4.2 Kinderopvangafspraken in 160 kleinere CAO's

¹¹ Sinds 2002 is er nog maar een officiële tabel, de SZW-tabel. In de CAO-teksten wordt echter nog vaak gerefereerd aan in het verleden, vóór 2002 gehanteerde tabellen van VWS, SUK en VNG. CAO-partijen kunnen natuurlijk ook eigen tabellen hanteren.

¹² Het gaat hier om de kosten ná aftrek van de ouderbijdrage.

Uit het onderzoek onder 160 met behulp van een aselechte steekproef geselecteerde kleinere CAO's blijkt dat in 44% van de onderzochte CAO's afspraken over kinderopvang zijn gemaakt. In het merendeel van deze CAO's (42%) gaat het om centrale afspraken en in 2% van de CAO's zijn decentrale afspraken opgenomen. Deze afspraken hebben betrekking op 71% van de werknemers.

Verder zijn nog in 2% van de CAO's intentionele afspraken aangetroffen. In onderstaande tabel zijn de afspraken over kinderopvang, uitgesplitst naar werknemersklasse, samengevat.

Tabel 2 Percentage kleinere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar grootteklasse¹³.

werknemersklasse	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
<100 werkn.	26		26		74	100%
100-200 werkn.	48		48	4	48	100%
200-500 werkn.	43	3	46	3	50	100%
500-2000 werkn.	39	4	43	4	54	100%
>2000 werkn.	68	8	76		24	100%
totaal	42%	2%	44%	2%	54%	100%

In de klasse tot 100 werknemers komen relatief weinig CAO's met afspraken over kinderopvang voor: in 26% van de onderzochte CAO's zijn afspraken aangetroffen. In de klassen 100-200, 200-500 en 500-2000 werknemers varieert het percentage CAO's met afspraken van 43 tot 48%. In de klasse met 2000 of meer werknemers ligt met 76% het aantal CAO's met afspraken over kinderopvang aanzienlijk hoger.

In onderstaande tabel is voor de 160 kleinere CAO's tevens de verdeling van CAO's met (centraal, decentraal, intentioneel) en zonder kinderopvangafspraken weergegeven.

Tabel 3 Percentage kleinere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar economische sector¹⁴.

economische sector	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
landbouw (n=2)	50		50		50	100%
industrie (n=80)	45	5	48	1	49	100%
bouw (n=3)	33		33		67	100%
handel en horeca (n=18)	61		61	6	33	100%
transport en communicatie (n=28)	14		14		86	100%
zakelijke dienstverlening(n=18)	50		50	6	44	100%
overige dienstverlening (n=11)	46		46		55	100%
totaal						
1 (n=160)	42%	2%	44%	2%	54%	100%

¹³ Een overeenkomstige tabel met absolute aantallen is in de bijlagen opgenomen (tabel 4.2).

¹⁴ Een overeenkomstige tabel met absolute aantallen is in de bijlagen opgenomen (tabel 4.3).

Het aantal CAO's met afspraken over kinderopvang varieert van 14% in de sector transport en communicatie tot 61% in de sector handel en horeca. Kanttekening hierbij is dat de resultaten voor de sector landbouw en de sector bouw slechts op een beperkt aantal CAO's zijn gebaseerd.

4.2.1 Toelichting bij een aantal aspecten van de regeling

In 65% van de CAO's met daarin afspraken over kinderopvang is aangegeven voor welke leeftijdsgroep kinderopvang mogelijk is: in 23% van de CAO's is de regeling van toepassing op kinderen van 0-4 jaar en in 38% is de regeling van toepassing op 0-12 jarigen. In 4% van de CAO's wordt een afwijkende leeftijdscategorie gehanteerd.

In de overige 35% van de CAO is met betrekking tot de leeftijd van kinderen niets vastgelegd.

In 59% van de CAO's staat de regeling kinderopvang open voor alle werknemers. In 34% worden er geen verdere voorwaarden aan verbonden terwijl in 25% van de CAO's hierbij de kanttekening wordt geplaatst dat een werknemer met een partner alleen voor kinderopvang in aanmerking komt als zijn of haar partner ook werkt.

Verder is in een drietal CAO's de opvang beperkt tot de kinderen van specifieke groepen werknemers: vrouwen en/of alleenstaanden, werknemers in Nederland dan wel werknemers op het hoofdkantoor. In de overige CAO's wordt niet uitgewerkt of de mogelijkheid voor opvang al dan niet open staat voor alle werknemers.

In 52% van de CAO's wordt verwezen naar het soort kinderopvang: kinderdagverblijf, gastouder en/of buitenschoolse opvang. In 3% van de CAO's wordt verwezen naar enkel en alleen opvang in kinderdagverblijven en in 1% wordt alleen buitenschoolse opvang genoemd. Naast opvang in een kinderopvangverblijf wordt in een aantal CAO's verwezen naar gastouders (21%) dan wel buitenschoolse opvang (14%) als opvangmogelijkheid. In 13% van de CAO's wordt verwezen naar opvang in zowel het kinderdagverblijf, bij gastouders als in de buitenschoolse opvang.

In 52% van de CAO's zijn over de uitvoering van de kinderopvangregeling afspraken vastgelegd. In 24% van de CAO's wordt het regelen van kinderopvang overgelaten aan de werknemer zelf waarbij de werkgever eventueel een bemiddelende rol kan spelen. In 28% van de CAO's wordt de uitvoering van de regeling opgedragen aan een intermediair of stichting.

In 37% van de CAO's zijn afspraken aangetroffen waarmee werkgevers de kosten voor kinderopvang kunnen limiteren. In 14% van de CAO's wordt door de werkgever een geldbedrag ter beschikking gesteld, in 19% van de CAO's een percentage van de loonsom gereserveerd en in 4% van de CAO's wordt door de werkgever een aantal kindplaatsen ingekocht.

Overschrijden van het budget leidt veelal tot het invoeren van een wachtlijst door werkgever of uitvoerende instantie.

In de overige CAO's (63%) waarin geen budget is vastgelegd, kan de werknemer van de werkgever een bijdrage in de kosten van kinderopvang krijgen (31%). In de overige CAO's (32%) is over de financiering niets vastgelegd.

In 44% van de CAO's zijn afspraken over de ouderbijdrage opgenomen. Voor de vaststelling van de hoogte van de ouderbijdrage wordt verwezen naar een aantal tabellen¹⁵: SZW (4%), VNG (1%), SUK (6%) en VWS (30%). In een aantal CAO's wordt verwezen naar het gezinsinkomen (3%).

In enkele CAO's (3%) is het mogelijk om binnen het arbeidsvoorwaardenkeuzesysteem te sparen voor de werknemersbijdrage.

In 23% van de CAO's zijn afspraken met betrekking tot de werkgeversbijdrage vastgelegd. In 7% van de CAO's is bepaald dat de werkgever 100% van de kosten¹⁶ vergoed in het geval van een een-ouder gezin en 50% indien beide partners werken. In 3% van de CAO's worden afwijkende vergoedingspercentages gehanteerd. In de overige 13% is dit aspect van kostendeling niet verder uitgewerkt.

Er zijn in deze groep kleinere CAO's geen verwijzingen naar de nieuwe Wet kinderopvang aangetroffen.

4.3 Totaalbeeld van de 283 onderzochte CAO's

In totaal is 37% van de bij het ministerie aangemelde CAO's in het onderzoek betrokken. Deze CAO's zijn van toepassing op 90% van het totaal aantal werknemers onder CAO.

In deze paragraaf wordt een totaaloverzicht gegeven van de CAO's met daarin centrale, decentrale en intentionele afspraken over kinderopvang.

In onderstaande tabel is aangegeven in hoeveel procent van de CAO's centrale, decentrale en intentionele afspraken over kinderopvang zijn vastgelegd.

Tabel 4 Percentage CAO's met en zonder afspraken, uitgesplitst naar werknemersklasse¹⁷.

werknemersklasse	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
<100 werkn.	26		26		74	100%
100-200 werkn.	48		48	4	48	100%
200-500 werkn.	43	3	46	3	50	100%
500-2000 werkn.	39	4	43	4	54	100%
>2000 werkn.	77	11	88	2	10	100%
totaal	58%	6%	64%	2%	34%	100%

In totaal zijn in 64% van de onderzochte CAO's afspraken over kinderopvang aangetroffen: 58% van de CAO's bevat een centrale afspraak en in 6% van de CAO's zijn decentrale

¹⁵ Zie noot 11.

¹⁶ Zie noot 12.

¹⁷ Een overeenkomstige tabel met absolute aantallen is in de bijlagen opgenomen (tabel 4.4).

afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn van toepassing op 83% van de werknemers die vallen onder de onderzochte CAO's.

Verder zijn de partijen in 2% van de CAO's intentionele afspraken overeengekomen.

In 69% van de CAO's¹⁸, met daarin centrale of decentrale afspraken over kinderopvang, zijn afspraken gemaakt over welke leeftijdsgroepen in aanmerking komen voor opvang: in 20% is de regeling van toepassing op kinderen van 0-4 jaar en in 45% is de regeling van toepassing op 0-12 jarigen. Daarnaast is in 4% van de CAO's een kinderopvang-regeling voor kinderen van 0-8 jaar aangetroffen.

---

¹⁸ De genoemde percentages hebben betrekking op het totaal aantal CAO's (182) met daarin afspraken over kinderopvang.

5 AFSLUITEND

De resultaten van het onderzoek onderschrijven de veronderstelling dat afspraken over kinderopvang relatief meer worden aangetroffen in de grotere CAO's. Werden in 2000 nog in 68% van de grotere CAO's afspraken over kinderopvang aangetroffen, in het in 2004 uitgevoerde onderzoek blijkt dat het aantal grotere CAO's met afspraken gestegen is tot 90%.

5.1 Resultaten vertaald naar de totale populatie werknemers onder CAO

Op basis van het onderzoek onder de 123 grotere CAO's is vastgesteld dat de CAO's met daarin afspraken over kinderopvang van toepassing zijn op 83% van de werknemers. Deze groep CAO's is representatief voor de grotere CAO's in Nederland.

Uit het onderzoek onder de 160, op basis van een aselechte steekproef geselecteerde, kleinere CAO's blijkt dat de CAO's met daarin afspraken over kinderopvang van toepassing zijn op 71% van de werknemers.

Op basis van de in deze rapportage besproken onderzoeksresultaten én het feit dat de resultaten als representatief mogen worden beschouwd voor de werknemers die vallen onder een CAO, kan worden geconcludeerd dat 81% van het totaal aantal werknemers in Nederland dat valt onder een CAO gebruik kan maken van een centrale dan wel decentrale kinderopvangregeling.

5.2 Ontwikkelingen in de tijd

Om de cijfers van dit onderzoek in een goed perspectief te plaatsen worden in onderstaande tabellen de ontwikkelingen sinds 1990 in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat er sinds 1990 sprake is van een stijgende lijn.

Tabel 7 Ontwikkelingen met betrekking tot kinderopvang in de groep grotere CAO¹⁹.

	% CAO's 1990-1991	% CAO's 1996	% CAO's 1998	% CAO's 1999	% CAO's 2000	% CAO's 2002	% CAO's 2003	% CAO's 2004
algemeen								
centrale afspraken	21	44	55	56	55	70	76	79
decentrale afspraken	-	-	8	7	13	15	13	11
totaalaantal	21	44	63	63	68	85	89	90
intentionele afspraken	21	12	4	8	9	2	1	3
geen afspraken	58	44	33	29	23	13	10	7
totaalaantal CAO's	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
(n)	(n=168)	(n=124)	(n=132)	(n=139)	(n=125)	(n=125)	(n=125)	(n=123)

¹⁹ De hier gepresenteerde cijfers betrekking hebben op de door de UAW/COB gehanteerde onderzoeksgroep van grotere ondernemings- en bedrijfstak-CAO's.

percentage werknemers	-%	40%	65%	67%	69%	80%	85%	83%
-----------------------	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Het totaal aantal afspraken (centrale en decentrale) over kinderopvang in de grotere CAO's is gestegen van 21% in 1990 naar 90% in 2004. In de jaren 1998 en 1999 is voor wat betreft het totaal aantal afspraken sprake van een pas op de plaats om vervolgens vanaf 2000 weer te stijgen.

Sinds 1996 is het aantal werknemers onder een CAO dat gebruik kan maken van kinderopvang gestegen van 40 tot 83% in 2004. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2003. De oorzaak hiervoor moet gezocht worden in de jaarlijkse aanpassing van de steekproef en correctie van het onder die CAO's vallende aantal werknemers.

Naast het aantal centrale en decentrale afspraken wordt in bovenstaande tabel ook aangegeven in hoeveel CAO's intentionele afspraken zijn gemaakt. Voor de volledigheid wordt aangegeven in hoeveel CAO's geen afspraken over kinderopvang zijn aangetroffen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het aantal afspraken met betrekking tot de opvang van 0-12 jarigen in de loop der jaren duidelijk is gestegen. Deze trend lijkt zich in 2004 te stabiliseren.

Tabel 8 Percentage grotere CAO's met afspraken over kinderopvang uitgesplitst naar leeftijdscategorie²⁰.

	% CAO's 1990-1991	% CAO's 1996	% CAO's 1998	% CAO's 1999	% CAO's 2000	% CAO's 2002	% CAO's 2003	% CAO's 2004
leeftijdscategorie								
0-4 jaar	-	16	19	19	17	17	21	16
0-12 jaar	-	3	18	17	24	38	45	45
anders	-	-	-	-	-	2	2	3
niet bepaald	-	81	63	64	59	43	32	36
totaalaantal CAO's	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
(n)	(n=168)	(n=124)	(n=132)	(n=139)	(n=125)	(n=125)	(n=125)	(n=123)

Uit het onderzoek blijkt ook dat in 2004 een einde komt aan de daling van het aantal grotere CAO's zonder afspraken over de leeftijdscategorieën waarvoor opvang beschikbaar is. In 36% van de grotere CAO's, tegen 32% in 2003, wordt niet aangegeven voor welke kinderen de opvang open staan. In de praktijk wordt dit bij de concrete uitwerking van de regeling door werkgever en werknemer dan wel werkgever en uitvoeringsinstantie ingevuld. In een aantal CAO's wordt verwezen naar de, niet in de CAO opgenomen regeling kinderopvang.

²⁰ De hier genoemde percentages komen niet overeen met de percentages in paragraaf 4.1 omdat de vergelijkingsgrondslag verschilt. In bovenstaande tabel vormen de 123 grotere CAO's het uitgangspunt om te percenteren terwijl in paragraaf 4.1 de cijfers gerelateerd worden aan alleen die CAO's van de onderzochte 123 CAO's waarin afspraken over kinderopvang zijn aangetroffen.

Ook kan de ontwikkeling in de kleinere CAO's in beeld worden gebracht. In onderstaande tabel worden de resultaten uit het in 2002 gehouden onderzoek geplaatst naast de resultaten uit 2004. In 2003 is geen onderzoek gehouden onder de kleinere CAO's.

In 2002 werden in 40% van de onderzochte kleinere CAO's afspraken over kinderopvang aangetroffen. In 2004 is dit aantal gestegen naar 44%. Het aantal CAO's zonder afspraken is stabiel gebleven. Een aantal intentionele afspraken lijkt te zijn omgezet in concrete (centrale en decentrale) afspraken.

Tabel 9 Ontwikkelingen met betrekking tot kinderopvang in de onderzochte groep kleinere CAO.

	% CAO's 2002	% CAO's 2003	% CAO's 2004
algemeen			
centrale afspraken	39	-	42
decentrale afspraken	1	-	2
totaalaantal	40	-	44
intentionele afspraken	6	-	2
geen afspraken	54	-	54
totaalaantal CAO's	100%		100%
(n)	(n=185)	-	(n=160)
percentage werknemers	51%	-	71%

Het aantal werknemers onder een CAO dat gebruik kan maken van kinderopvang is sinds 2002 gestegen naar 71%. Opgemerkt dient te worden dat het aantal werknemers dat valt onder de onderzochte kleinere CAO's in vergelijking met het totaal aantal werknemers in het onderzoek relatief klein is: in 2002 viel 4% van de werknemers onder de onderzochte kleinere CAO's, in 2004 is dat 3%. Vertaald naar het totaal aantal werknemers dat valt onder de onderzochte CAO's stijgt het aantal werknemers dat gebruik kan maken van kinderopvang met 0,1-procentpunt.

BIJLAGEN

1 STEEKPROEFVERANTWOORDING

Voor het uitvoeren van onderzoek maakt UAW gebruik van een standaard steekproef van 123 grotere CAO's. Deze groep CAO's omvat de bedrijfstak-CAO's met 10.000 of meer werknemers en de ondernemings-CAO's met 3.000 of meer werknemers. In totaal vallen circa 5,2 miljoen werknemers onder de werking van deze CAO's.

Op basis van deze steekproef van grotere CAO's wordt een representatief beeld geschetst van het aantal werknemers onder een CAO dat gebruik kan maken van kinderopvang. Om ook op CAO-niveau een representatief beeld te geven wordt dit onderzoek aangevuld met gegevens uit een steekproefonderzoek onder de kleinere CAO's. Hiervoor is uit het totale bestand van de bij het ministerie aangemelde CAO's (excl. de grotere CAO's) een aselechte steekproef getrokken.

Voor het trekken van deze steekproef is de populatie van aangemelde reguliere CAO's gestratificeerd op basis van werknemersaantallen. Dit garandeert dat de steekproef een goede afspiegeling van de populatie vormt.

Gegeven de verdeling van de CAO's op basis van werknemersaantallen is ervoor gekozen de populatie op te delen in 5 groepen. Binnen deze strata is vervolgens een aselechte steekproef getrokken²¹. Er is, evenals in het in 2002 uitgevoerde onderzoek, een steekproef fractie van 24% gehanteerd.

In onderstaande tabel is de verdeling van de populatie en de aanvullende steekproef naar grootteklasse weergegeven. Naast de absolute aantallen zijn ook de percentages vermeld.

Tabel 1 Steekproefkader voor het trekken van de aanvullende steekproef en het aantal op basis van een steekproef geselecteerde CAO's, uitgesplitst naar grootteklasse.

werknemersklasse	aantal CAO's	percentage CAO's	steekproef	percentage CAO's
< 100 werknemers	182	28	50	31
100-200 werknemers	123	19	27	17
200-500 werknemers	128	20	30	19
500-2000 werknemers	115	18	28	18
> 2000 werknemers	92	14	25	16
totaal	640	100%	160	100%

Uit bovenstaande tabel mag worden geconcludeerd dat de op basis van de gestratificeerde steekproef geselecteerde CAO's een representatieve afspiegeling van de populatie vormen.

²¹ De steekproef binnen de strata is met behulp van Spss getrokken. Inherent aan de gehanteerde methode is dat het vooraf bepaalde percentage slechts wordt benaderd. De gebruikte methode is gevoelig voor de omvang van de populatie. Naarmate de populatie groter is wordt de steekproef fractie beter benaderd.

Voor het onderzoek zijn in totaal (standaard steekproef en aanvullend steekproef) 283 van de 763 bij het ministerie aangemelde reguliere CAO's onderzocht. Hiermee is 37% van de aangemelde CAO's in het onderzoek betrokken.

Deze onderzochte CAO's zijn van toepassing op circa 5,4 miljoen werknemers of wel 90%²² van het totaal aantal werknemers onder CAO. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de aangemelde CAO's en de onderzochte CAO's evenals de daarbij behorende werknemersaantallen, uitgesplitst naar grootteklasse.

Tabel 2 Aangemelde en onderzochte CAO's en bijbehorende werknemersaantallen, uitgesplitst naar grootteklasse.

werknemersklasse	aangemelde		onderzochte	
	CAO's	werknemersaantal	CAO's	werknemersaantal
< 100 werknemers	182	9.100	50	2.310
100-200 werknemers	123	18.100	27	4.060
200-500 werknemers	128	40.000	30	9.500
500-2000 werknemers	115	119.000	28	26.320
> 2000 werknemers	215	5.865.800	148	5.396.470
totaal	763	6.052.010	283	5.438.670

---

²² zie noot 6.

2 TABELLEN

In deze bijlage worden voor enkele tabellen uit hoofdstuk 4 de absolute aantallen CAO's vermeld. De nummering van deze tabellen verwijst naar de corresponderende tabel in hoofdstuk 4.

Tabel 4.1 Aantal grotere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar economische sector

economische sector	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
landbouw	2		2	2	1	5
industrie	20	2	22		1	23
bouw	6		6			6
handel en horeca	24	2	26			26
transport en communicatie	12	1	13		4	17
zakelijke dienstverlening	15	1	16		3	19
overige dienstverlening	18	8	26	1		27
totaal	97	14	111	3	9	123

Tabel 4.2 Aantal kleinere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar grootteklasse

werknemersklasse	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
<100 werkn.	13		13		37	50
100-200 werkn.	13		13	1	13	27
200-500 werkn.	13	1	14	1	15	30
500-2000 werkn.	11	1	12	1	15	28
>2000 werkn.	17	2	19		6	25
totaal	67	4	71	3	86	160

Tabel 4.3 Aantal kleinere CAO's met kinderopvangafspraken, uitgesplitst naar economische sector

economische sector	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
landbouw	1		1		1	2
industrie	36	4	40	1	39	80
bouw	1		1		2	3
handel en horeca	11		11	1	6	18
transport en communicatie	4		4		24	28
zakelijke dienstverlening	9		9	1	8	18
overige dienstverlening	5		5		6	11
totaal	67	4	71	3	86	160

Tabel 4.4 Aantal CAO's met en zonder afspraken, uitgesplitst naar werknemersklasse.

werknemersklasse	centraal	decentraal	totaal	intentioneel	nee	totaal
<100 werkn.	13		13		37	50
100-200 werkn.	13		13	1	13	27
200-500 werkn.	13	1	14	1	15	30
500-2000 werkn.	11	1	12	1	15	28
>2000 werkn.	114	16	130	3	15	148
totaal	164	18	182	6	95	283

3 ONDERZOCHE CAO'S

In onderstaande tabel zijn de 283 onderzochte CAO's opgenomen en ingedeeld op basis van het aantal werknemers.

In de kolom 'TYPE' wordt aangegeven of het een ondernemings-CAO (O) dan wel een bedrijfstak-CAO (B) betreft. In de kolom 'WNS' is het aantal werknemers vermeld dat, volgens opgave van partijen, valt onder de werking van de CAO. In de kolom 'REG' wordt aangegeven of in de CAO een (centrale of decentrale) kinderopvangregeling (x) dan wel een intentionele afspraak (int) is opgenomen.

NAAM	TYPE	WNS	REG
WERKNEMERSKLASSE <100			
BENELUX COURIERS B.V.	O	3	-
MINI MOVE MAATSCHAPPIJ BV	O	6	-
W. KUIJF TRANSPORT B.V.	O	7	-
PS PAKKET EN TRANSPORT BV	O	8	-
KLAPWIJK/RAPIDE HAVEN- EN TRANSPORTBEDRIJF B.V.	O	10	-
ZOUTWATER CAO	O	11	-
KALE BV	O	14	-
ROTTERDAM-ANTWERPEN PIJPLEIDING (NEDERLAND) NV	O	14	-
GRANDO LOGISTICS	O	15	-
LOGISTIEKE MEESTERS BV	O	16	-
FREUDENBERG HOUSEHOLD PRODUCTS	O	19	x
ADO BV ALMERE DISTRIBUTIE EN OPSLAG	O	22	-
SEATEAM SUBSEA SUPPORT BV	O	22	-
GIPSBOUW	O	25	x
TOTALFINAELF LUBRICANT PLANT	O	25	x
YOUNGS INTERNATIONAL TRANSPORTB.V.F.P.	O	27	-
B.A.M. VERMEER TRANSPORT B.V.	O	28	-
PLASTIROL BV	O	30	-
FA DE HOOP WEGTRANSPORT	O	31	-
VAN UDEN STEVEDORING B.V.	O	31	-
TEAM TERMINAL	O	32	-
PQ ZEOLITES BV	O	33	-
AXEL CHRISTIERNSSON B.V.	O	35	x
SANARO BV	O	43	-
BOLS DISTILLERIES B.V.	O	45	x
CLIMAX MOLYBDENUM	O	46	-
SOLVAY CHEMIE	O	48	-
VISAFSLAG URK	O	48	-
ALGEMENE VERPAKKINGS INDUSTRIE B.V.	O	50	-
AMVEST MANAGEMENT B.V.	O	50	-
KARLSHAMNS	O	54	x
NORPLAST B.V. V/H KENDRION NORPLAST B.V.	O	60	x
LWB EINDHOVEN B.V.	O	60	-
DUIZENDPOOT STICHTING	O	64	-
GENENCOR INTERNATIONAL BV	O	68	-

TJOAPACK	O	68	-
PPG INDUSTRIES FIBER GLASS AKZOCAL II	O	70	-
BRINKERS MELISSANT BV EN CULI D'OR BV	O	75	x
IHD SCHIPHOL SERVICE	O	75	-
MUIDEN CHEMIE INTERNATIONAL BV	O	77	-
OVET PERSONEEL IN DE STUWADOORS EN TECH. DIENST	O	77	-
COMBISERVICES B.V.	O	79	x
GELATIN DELFT	O	79	-
SNV NL	O	80	x
THYSSENKRUPP VEERHAVEN B.V. VLOOTPERSONEEL	O	80	-
AVEBE LATENSTEIN V/H LATENSTEIN ZETMEEL	O	85	x
ROI, STICHTING RIJKS OPLEIDINGS INSTITUUT	O	85	x
VOPAK THEODORA TANKER SERVICES B.V.	O	90	x
LENSEN TOPPOINT BV	O	90	-
HERCULES	O	94	-
MILITAIR-HISTORISCH MUSEUM, STICHTING	O	95	x
WERKNEMERSKLASSE 100-200			
KATWIJK FARMA	O	105	x
HEYE GLAS NEDERLAND CV	O	110	-
NEDALCO KONINKLIJKE BV	O	110	-
KLOK, ZEEPFABRIEK DE	O	113	x
VERDUGT B.V.	O	113	-
SYNPRODO PRODUCTIE BV	O	125	x
ENERGIE EN NUTSBEDRIJVEN ONS GROEP	O	134	-
ARMSTRONG BUILDING PRODUCTS	O	135	-
INEOS SILICAS NETHERLANDS BV	O	138	int
RODENSTOCK NEDERLAND	O	140	-
DICOM NEDERLAND BV	O	148	x
BRINKMAN	O	150	x
EIM GROEP	O	150	x
EURO CERAMIC	O	160	-
ORGELBOUWBEDRIJF IN NEDERLAND	B	162	x
VERENIGDE BEDRIJVEN VANDERVALK+DE GROOT B.V.	O	163	-
HUHTAMAKI PROTECTIVE PACKAGING BV	O	170	x
VERONICA	O	170	x
SAPPI NETHERLANDS B.V.	O	174	x
TOTAL RAFFINADERIJ NEDERLAND	O	180	-
NIEUWSBLADJOURNALISTEN	B	181	-
COLLINS & AIKMAN AUTOMOTIVE TRIM B.V.	O	184	-
NUFFIC, STICHTING	O	185	x
ADM EUROPOORT B.V.	O	185	-
TOMINGROEP BV	O	197	x
KENDRION VAN NIFTRIK B.V.	O	197	-
WERKNEMERSKLASSE 200-500			
SIGN CAO	O	200	-
VEROCOG	O	200	-
COSUN U.A., KONINKLIJKE COOPERATIE CAO-II	O	205	x
FORBO-NOVILON B.V.	O	220	-
ANWB FACILITAIR BEDRIJF	O	224	-
AEP INDUSTRIES NEDERLAND BV	O	227	x
KOPPERT BV EN KOPPERT BEHEER BV	O	230	x
NESTLE PURINA PETCAR NEDERLAND B.V.	O	230	x

PENSIOEN- & VERZEKERINGSKAMER STICHTING	O	244	-
EXEL FREIGHT MANAGEMENT (NETHERLANDS) B.V.	O	266	x
VASTGOEDBEDRIJVEN VESTEDA BV	O	269	-
TREGA INTERNATIONAL BV	O	275	x
MENEBA MEEL ROTTERDAM B.V.	O	290	-
TUINBOUWWEILINGEN	B	300	int
CNC GRONDSTOFFEN BV EN AMCO B.V.	O	300	-
SCA HYGIENE PRODUCTS GENNEP BV	O	300	-
BEIERSDORF	O	313	-
KLOCKNER PENTAPLAST	O	329	-
EUROPEES MASSAGOED-OVERSLAGBEDRIJF (EMO)	O	350	-
RECTICEL NEDERLAND	O	371	x
VENDEX KBB IT SERVICES B.V.	O	379	x
HONIG MERKARTIKELN	O	400	x
ENERGIE EN NUTSBEDRIJVEN INTERGAS B.V.	O	400	x
THEODORUS NIEMEYER, KONINKLIJKE	O	400	-
NESTLE NEDERLAND CAO II HOGER PERSONEEL	O	404	x
DOUWE EGBERTS HOUSEHOLD & BODY	O	412	x
WEEFSELKWEKSECTOR	B	419	-
DSM ENGINEERING PLASTICS EMMEN BV PERSONEEL IN DIE	O	428	x
TRESPA INTERNATIONAL	O	435	-
GRENSWISSELKANTOREN	O	480	x
WERKNEMERSKLASSE 500-2000			
DYADE DIENSTVERLENING ONDERWIJS	O	500	x
PLEASE BV	O	500	int
NORSKE SKOG PARENCO B.V.	O	540	-
AVERY DENNISON MATERIALS NEDERLAND B.V.	O	572	x
LAMBTON-WESTON/MEIJER VOF	O	600	x
PPG INDUSTRIES FIBER GLASS CAO I	O	620	-
SMURFIT LONA GOLFKARTON	O	625	x
BROCACEF	O	685	-
GROLSCH BIERBROUWERIJ NEDERLAND	O	690	-
EWAGRO BV EN AGERLAND TE VEGHEL	O	700	x
BAVARIA N.V.	O	700	x
MN SERVICES, STICHTING	O	705	x
SAMENWERKENDE HAVENBEDRIJVEN OPERATIONELE WERKN	O	740	-
MULTIMODAAAL VERVOER	B	750	x
CREMATORIA	B	765	-
HARTMAN PRODUCTIE & EVENEMENTENSERVICE BV	O	770	-
SIGMA COATINGS B.V. CAO II	O	862	-
AHOLD STAF EN SERVICES	O	900	x
MUZIEKINSTRUMENTEN EN BLADMUZIEK, DETAILHANDEL	B	900	x
ABAB STICHTING	O	949	-
VREDESTEIN NV	O	1225	x
RAILVERKEERSLEIDING BV	O	1400	-
BSN GLASSPACK B.V.	O	1450	x
TUINSPECIALIST, DE	O	1480	-
AHOLD WINKELMANAGEMENT	O	1550	-
GEREFORMEERD PRIMAIR ONDERWIJS	B	1600	-
SCHOEN- LEDER- EN LEDERWARENINDUSTRIE	B	1742	-
INGENIEURSBUREAU ORANJEWOUDE B.V.	O	1800	-
WERKNEMERSKLASSE >2000			

DELI XL B.V	O	2000	x
REMLACANTEN NEDERLANDSE ORKESTEN	O	2000	-
HAAGSCHE TRAMWEG MIJ HTM, GEMENGD BEDRIJF	O	2250	x
SHELL NEDERLAND RAFFINADERIJ EN SHELL NEDERLAND	O	2269	-
VERF EN BEHANG DETAILHANDEL IN-	B	2300	x
NATUURSTEENBEDRIJF REGULIER	B	2340	x
VLEESWARENINDUSTRIE	B	2582	-
ARCADIS V/H HEIDEMIJ	O	3000	x
TUINZAADBEDRIJVEN	B	3034	x
ABP/LOYALIS	O	3150	-
AKZO CHEMICALS	O	3170	x
UNILEVER NEDERLAND	O	3300	x
BIJENKORF BEHEER, KBB, WARENHUIZEN	O	3500	x
GEND & LOOS, VAN REGULIER	O	3500	x
SELEKTVRACHT	O	3500	-
AKZO PHARMA	O	3660	x
HEINEKEN NEDERLANDS BEHEER	O	3800	x
TANDTECHNIEK	B	3900	x
RAILINFRASTRUCTUUR	B	3989	-
SOCIALE VERZEKERINGSBANK	O	4000	x
POSTKANTOREN BV	O	4000	x
AKZO HOGER PERSONEEL	O	4010	x
PLUIMVEEVERWERKENDE INDUSTRIE	B	4016	x
M en T ISOLATIEBEDRIJF	B	4128	x
ARBO UNIE	O	4200	x
OCE TECHNOLOGIES BV / OCE NEDERLAND BV	O	4200	x
ANWB	O	4240	x
NEDTRAIN	O	4500	-
HOLLAND CASINO	O	4600	x
SNT GROUP N.V.	O	5000	x
DELTA LLOYD	O	5300	x
GROENTEN- EN FRUITVERWERKENDE INDUSTRIE	B	5300	-
VLAAGLAS, GLASBEWERKINGS- EN GLAZENIERSBEDRIJF, GRTH	B	5500	x
VISHANDEL	B	6000	x
GETRONICS NEDERLAND BV	O	6000	x
SNS REAAL GROEP	O	6000	x
ATOS- ORIGIN IN NEDERLAND	O	6500	x
DSM LIMBURG	O	6890	x
ARCHITECTENBUREAUS	B	7000	x
PINKROCCADE	O	7000	x
DRANKINDUSTRIE EN GROOTHANDEL IN DRANKEN	B	7117	x
WERKGEVERSORGANISATIES IN DE SPORT	B	7500	x
KLM CABINEPERSONEEL	O	7560	x
TEXTIELGOEDEREN EN AANVERWANTE , GRTH	B	8000	x
ZUIVELINDUSTRIE I	B	8000	x
AARDAPPELEN GROENTEN EN FRUIT, DETAILHANDEL	B	8550	x
KARTONNAGE- EN FLEXIBELE VERPAKKINGENBEDRIJF	B	9000	x
GEMAKSVOEDINGINDUSTRIE	B	9100	x
NS REIZIGERS	O	9500	x
FORTIS BANK NEDERLAND	O	9780	x
ACHMEA B.V.	O	9980	x
CONFECTIE-INDUSTRIE	B	10000	x

CORUS STAAL BV	O	10000	x
HEMA	O	10000	x
REISBRANCHE	B	10000	x
TEXTIELINDUSTRIE	B	10100	x
NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN (BIJZONDERE) DEEL II	B	10340	x
REGELING ARBEIDSVoorziening ZEESCHEEPVAART RAZ	B	10800	-
AFBOUW V/H STUKADOORS-, AFBOUW- EN TERRAZZO	B	10860	x
VLEESSECTOR	B	11280	x
BETONPRODUKTENINDUSTRIE	B	11500	-
TUINCENTRA	B	12000	x
BLOEMENDETAILHANDEL, GEVESTIGDE	B	12300	x
HUISARTSENZORG	B	12500	x
TIMMERFABRIEKEN	B	12500	x
OPENBAAR VERVOER	B	12970	x
PROVINCIES	B	13850	x
BEVEILIGINGSORGANISATIES, PARTICULIERE	B	13910	x
TPG N.V. ZATERDAGBESTELLERS	O	14000	x
VROOM & DREESMANN B.V.	O	14000	x
HOVENIERSBEDRIJF IN NEDERLAND	B	14160	x
PHILIPS BEDRIJVEN B	O	14490	x
PHILIPS BEDRIJVEN A	O	14670	x
KLM GRONDPERSONEEL	O	15180	x
TANDARTSASSISTENTEN	B	16210	x
LEVENS MIDDELEN en/of ZOETWAREN, etc, GROOTHANDEL	B	16500	x
ELEKTROTECHNISCHE DETAILHANDEL	B	17250	x
DOE-HET-ZELFBRANCHE	B	17480	x
APOTHEKEN	B	17670	x
UITZENDONDERNEMINGEN VASTE MEDEWERKERS	B	19100	x
SCHOENENDETAILHANDEL	B	19130	x
LANDBOUWWERKTUIGEN EXP ONDERN	B	19490	x
M en T CARROSSERIEBEDRIJF	B	19490	x
CONTRACTCATERINGBRANCHE	B	19710	x
METALEKTRO HOGER PERSONEEL	B	19890	x
BLOEMEN EN PLANTEN, GROOTHANDEL	B	20000	x
KPN N.V.	O	20000	x
TEXTIEL, GROOTWINKELBEDRIJVEN	B	20000	x
DROGISTERIJBRANCHE	B	20870	x
JEUGDHULPVERLENING	B	21470	x
KAPPERSBEDRIJF	B	21490	x
ENERGIE EN NUTS BEDRIJVEN SECTOR-CAO DISTRIBUTIE	B	22000	x
SLAGERSBEDRIJF	B	22570	x
DIERHOUDERIJ	B	22930	-
NBBU UITZENDKRACHTEN	B	23000	-
UITVOERINGSINSTITUUT WERKNEMERSVERZEKERINGEN (UWV)	O	24000	x
VERZEKERINGSBEDRIJF BINNENDIENST	B	24320	x
MEUBELINDUSTRIE EN MEUBILERINGSBEDRIJVEN	B	24640	x
GOEDERENVERVOER NEDERLAND	B	25000	-
GEMENGDE BRANCHE EN SPEELGOEDBRANCHE	B	25200	x
WOONDIENSTEN	B	25630	x
VERBLIJFSRECREATIE EN ZWEMINRICHTINGEN	B	27920	x
ABN-AMRO	O	30000	x
CALL CENTER BRANCHE	B	30000	x

WONEN	B	30000	x
SCHILDERS-, AFWERKINGS- EN GLASZETBEDRIJF	B	31410	x
HOGER BEROEPSONDERWIJS	B	32050	x
ING-BANK	O	33000	x
INFORMATIE-, COMMUNICATIE- EN KANTOORTECHN BRANCHE	B	33320	x
BAKKERSBEDRIJF	B	41380	x
OPEN TEELTEN	B	41710	int
NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN (OPENBARE) DEEL I	B	42340	x
RABOBANK	O	45000	x
TAXIVERVOER	B	45640	x
KINDEROPVANG (BOK)	B	45690	x
TECHNISCHE GROOTHANDEL	B	49260	x
TPG	O	51000	x
BOUWBEDRIJF, UTA,	B	52000	x
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	B	52240	x
GRAFIMEDIA	B	52340	x
BVE RAAD	B	55730	x
POLITIE	B	57740	x
M en T LOODG., FITTERS-, C.V. EN KOELTECHN. INSTAL. BEDR	B	59000	x
WELZIJN	B	59000	x
GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (GGZ)	B	60000	x
M en T ELEKTROTECHNISCH BEDRIJF	B	64283	x
DEFENSIE	B	75650	x
GLASTUINBOUW	B	80350	int
MODEDETAILHANDEL	B	81050	x
M en T MOTORVOERTUIGEN- EN TWEEWIELERBEDRIJF	B	86080	x
SOCIALE WERKVOORZIENING	B	90000	x
GEHANDICAPTENZORG	B	90030	x
ZIEKENHUIZEN	B	95750	x
LEVENS MIDDELENBEDRIJF	B	98200	x
VOORTGEZET ONDERWIJS	B	99050	x
LEVENS MIDDELEN, GROOTWINKELBEDRIJVEN	B	100000	x
RIJKSPERSONEEL	B	125820	x
M en T METAALBEWERKINGSBEDRIJF	B	138610	x
THUISZORG	B	138610	int
BEROEPSGOEDERENVERVOER OVER DE WEG	B	139360	-
SCHOONMAAK- EN GLAZENWASSERSBEDRIJF	B	163310	x
BOUWBEDRIJF	B	170000	x
PRIMAIR ONDERWIJS	B	174020	x
METALEKTRO	B	177110	x
GEMEENTE PERSONEEL	B	193100	x
VERPLEEG- EN VERZORGINGSHUIZEN	B	221200	x
HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF	B	227500	x
UITZENDKRACHTEN	B	403460	-

4 VRAGENLIJST KINDEROPVANG

Naam CAO:

Ingangsdatum:

Expiratiedatum:

Soort: onderneming
bedrijfstak

Aantal werknemers:

SBI-code:

CAO EN KINDEROPVANG

1 Bevat de CAO een bepaling over kinderopvang?

- ja,
- nee   ® **EINDE VRAGENLIJST**

1a Indien ja, wat voor soort regeling is het.

- centrale regeling
- decentraal uit te werken regeling
- intentionele regeling
- anders, namelijk .....

toelichting, ...

DOELGROEP EN VORMEN VAN KINDEROPVANG

2 Kunnen alle werknemers onvoorwaardelijk van de regeling gebruik maken?

- ja   ® **VRAAG 3**
- nee, de regeling geldt alleen voor een specifieke groep werknemers
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt   ® **VRAAG 3**

toelichting, ...

2a Indien de regeling alleen geldt voor een specifieke groep werknemers, welke doelgroep is dat dan?

- vrouwen
- fulltimers
- alleenstaanden
- anders, namelijk .....

3 Op welke leeftijdscategorie is de regeling van toepassing?

- 0-4 jarigen
- 0-12 jarigen
- anders, namelijk .....
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt

4 Is vastgelegd op welk soort kinderopvang de kinderopvangregeling betrekking heeft?

- ja,
- nee   ® **VRAAG 5**

toelichting, ...

4a Zo ja, in welke soort opvang is voorzien.

- kinderdagverblijf
- gastoudersopvang
- buitenschoolse opvang (BSO)
- anders, namelijk .....

UITVOERING EN FINANCIERING VAN DE REGELING

5 Verloopt de regeling via de werknemer/werkgever of is er voor wat betreft de uitvoering sprake van tussenkomst van een intermediair of stichting?

- werknemers/werkgever zorgt voor opvangplek
- opvang verzorgt door intermediair of stichting
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt

toelichting, ...

6 Wordt in de CAO melding gemaakt van de omvang van het budget dat de werkgever ter beschikking stelt voor kinderopvang?

- ja,
- nee   ® **VRAAG 7**

toelichting, ...

6a Zo ja, namelijk in de vorm van

- een bedrag in euro's
- percentage van de loonsom

- aantal kindplaatsen
- anders, namelijk.....

6b Wat is de omvang van het budget?

_____ (euro, %, kindplaatsen)

7 Hoe wordt de regeling gefinancierd?

- de werkgever draagt, middels een financiële tegemoetkoming, bij aan de kosten van de werknemer
- de werkgever stelt voor de uitvoer gelden beschikbaar aan een fonds of uitvoeringsinstantie   ® **VRAAG 8**
- anders, namelijk .....   ® **VRAAG 8**
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt   ® **VRAAG 8**

7a Hoe groot is de bijdrage van de werkgever in de kosten voor kinderopvang?

_____ (euro, deel)

OUDERBIJDRAGE EN KOSTENDELING

8 Op welke wijze wordt de ouderbijdrage vastgesteld?

- op basis van de ouderbijdragetabel van het ministerie van SZW
- op basis van de ouderbijdragetabel van de VNG
- op basis van de ouderbijdragensystematiek van de Stichting Uitvoering Kinderopvangregelingen (SUK)
- anders, namelijk .....
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt

toelichting, ...

8a Is het mogelijk om via een spaarsysteem/arbeidsvoorwaardenkeuzesysteem te sparen voor de ouderbijdrage?

- ja
- nee   ® **VRAAG 9**

8b Voor welke doelen kan de werknemers in het arbeidsvoorwaardenkeuzesysteem sparen?

- werknemersbijdrage
- werknemers- en werkgeversbijdrage
- dit aspect is niet in de CAO uitgewerkt

toelichting, ...

9 Is in de regeling voorzien in een kostendeling met (de werkgever van) de partner?

- ja
- nee

toelichting, ...

NIEUWE WETGEVING PER 1 JANUARI 2005

10 Wordt in de CAO al verwezen naar de nieuwe Wet kinderopvang?

- ja
- nee

11 Wordt verwezen naar de in de wet vastgelegde regels met betrekking tot de bijdrage in de kosten

- ja
- nee

12 Is voorzien in een regeling voor de bijdrage in de kosten indien de werkgever van de partner niet meebetaalt

- ja

o   nee